

Avui en dia, si bé per un limitat sector de la nostra societat, el nou art es presenta com objecte polèmic i per tant com quelcom d'interès, per part de la immensa majoria aquest nou art és considerat com cosa aliena i és objecte de la seva més absoluta indiferència.

Nosaltres creiem que aquesta indiferència –deixant a part la tasca de descobrir quines són les causes que l'han provocada- pot ésser vençuda mitjançant un diàleg entre el públic i l'artista, diàleg que pot discórrer tan a través de l'obra com fora d'ella en forma de senzill comentari.

Subirachs ja ha iniciat aquest diàleg per mitjà dels temes de les seves obres, i ha demostrat que l'artista pot parlar al públic sense necessitat de servir-se d'arguments, sense haver de tornar al figurativisme. Ultra aquest diàleg intern a l'obra, en Subirachs ens ofereix la possibilitat de dialogar familiarment. Així ho vam fer dies enrere. I ací presentem un extracte de les converses tingudes amb ell.

- Podria explicar-nos quelcom sobre els elements constants que apareixen a la seva obra?

- Sí, un d'ells és el desig que jo tinc de què en ella hi hagi sempre tema, fins i tot en les obres abstractes, en les obres no figuratives. A les obres figuratives antigues hi havia sempre tema, sempre hi havia argument; a les obres abstractes es va intentar treure aquest tema, i jo trobo que estem en un moment en què s'ha de tornar a posar el tema a l'obra. Això no vol dir tornar enrera, sinó, simplement, anar endavant sobre les bases de l'art no figuratiu. És per això que en les meves obres hi apareix algun signe i algunes lletres, que potser sense tenir la primera explicació bàsica sembla que no diguin res, però que un cop hom ha estat informat, ho veu clar. Per exemple, una d'aquestes obres en les que s'inclouen signes i lletres, és una titulada Principi i fi, en la que hi ha una Alfa i un Omega que d'una manera plàstica suggereixen la idea de principi i fi, però el fet que l'Alfa té la mateixa forma exacta però invertida que l'Omega ens expressa a la vegada que el principi i la fi són seqüències d'una mateixa cosa.

Per altra part, moltes vegades en obres de tipus religiós he inclòs lletres, simplement, per explicar coses concretes.

Una altra constant del meu art és el canvi de material dintre de la mateixa obra, cercant donar diferents colors a la forma. Jo crec que això era una cosa que desitjaven tots els escultors des de totes les èpoques. Per això els grecs pintaven les escultures, i coses semblants feien en el Renaixement. Però el pintar una escultura sempre ha estat un fracàs, perquè queda com un ninot, és a dir, la forma pintada, sobretot el canvi de colors, és un problema que no ha estat mai resolt. En canvi, jo he introduït el color a l'escultura canviant de

materials, que és la manera en què la Naturalesa resol el problema del color. En la Naturalesa hi ha coses de diferents colors perquè hi ha coses de diferents materials, no perquè estiguin pintades.

- Tornant al tema: podria centrar el significat d'aquest contingut temàtic de les seves obres?

- En parlar de tema, em refereixo no a tema-argument, anècdota, sinó un tema, encara que la paraula sigui una mica desprestigiada, podríem dir... metafísica. És a dir, parlo d'un problema, encara que a vegades purament plàstic, però que sempre tingui intenció d'expressar alguna idea, evitant que l'obra es converteixi amb un simple joc decoratiu.

Ara bé, aquest tema no ha d'ésser quelcom figuratiu –com La rendició de Breda-, ja que en la nostra època aquest tipus de coses es representen mitjançant el cinema i la fotografia. Per tant, el tema deurà ésser l'exposició d'un problema plàstic i, per exemple, podria ser un problema de positius i negatius. En el cas del monument a Monturiol he intentat expressar un tema per una part abstracte i per una altra realista, ja que hi ha un submarí, però no una interpretació de submarí, sinó una còpia exacte del mateix, segons els plànols de Monturiol, i aquest submarí està embolcallat per una forma abstracta que suggereix la idea que aquest submarí ha estat creat per l'home. Aquella forma negativa és el motlle del submarí, és a dir, és la il·lustració de l'acte de creació de Monturiol.

Aquesta obra em sembla que va bastant d'acord amb aquesta tendència última en què l'abstracte s'empra en el moment que cal, però en canvi en el moment en què cal la cosa documental, aquest document es fa el més exacte possible.

- I aquesta obra plàstica la concebeix com un revestir l'ésser de l'obra, com un revestir la idea?

- L'obra abstracte serveix per expressar idees que no poden ésser expressades per imitació. Abans, per exemple, per a representar la Llibertat s'utilitzava la metàfora d'una dona amb una torxa. Ara, aquest tipus de representació ens fa riure perquè és ingenu i a la vegada equívoc; ja que, si en comptes de dir-nos que representava la Llibertat, ens haguessin dit que representava l'esclavitud (doncs representava una esclava que ha de tenir la torxa del seu amo), també ens ho haguéssim cregut.

L'obra abstracta pot expressar la idea amb més exactitud. Per exemple, ara se m'acut, aquest monument al pont aeri de Berlín, que és una forma que suggereix la idea de traspassar, de transportar una cosa a través d'un obstacle. En aquest cas es representa una idea mitjançant una forma abstracta de manera més expressiva que l'antic sistema al·ludit.

Per altra banda, això està relacionat amb la importància que han cobrat els signes en la vida moderna; nosaltres cada vegada més, ens expressem per mitjà de signes purament abstractes. Abans, en les aixetes d'aigua calenta i freda, deia: fred i calent; ara, però, s'indica la diferència mitjançant un botó vermell i un altre blau.

Quelcom semblant passa en la senyalització de carreteres. Aquests signes cada vegada seran més abstractes i s'aniran extenent degut a l'augment de velocitat que imposa la vida moderna.

- Avui dia és justificable l'actitud individualista de fer l'art per l'art?

- Evidentment existeix una forma de fer art que no és res més que un treball d'investigació, treball de laboratori. Però aquest tipus d'art no resta sempre tancat dintre del laboratori i totes les troballes que s'obtenen dintre d'aquest camp de treball estètic posteriorment poden ésser emprades pels altres.

Mondrian, per exemple, va ésser un pur investigador, però la seva influència en l'arquitectura i en tot l'estil d'una època ha estat i és encara gran.

- L'art abstracte suposa una limitació?

- Sobre aquest punt jo crec que el nou art és molt més difícil, ja que l'artista s'exposa a una sèrie de manierismes, repeticions, etc. Ara bé, aquest tipus d'art obre noves possibilitats d'expressió i un nou camp per a córrer.

- Com explica la gran expansió que han tingut les arts plàstiques a Espanya en els darrers anys?

- Més que res, es deu a què les altres arts: cinema, teatre, novel·la, etc., han sofert certes limitacions i per tant els artistes s'han dirigit vers les formes d'expressió que quedaven lliures.

- Darrerament s'ha estat parlant molt de l'art social. És factible aquest intent de portar l'art o millor de fer un art dirigit a tot el poble?

- Aquest concepte de l'art social és quelcom creat pels intel·lectuals i, de moment, no sembla pas que aquesta necessitat s'hagi estès al poble. Però el fet que aquesta necessitat no sigui sentida, és degut a una manca de cultura.

Per tant, si es vol fer un art social, primer cal educar el poble.

Ara bé, aquest art sense recórrer a l'anècdota i utilitzant mitjans purament plàstics, pot ésser capítol inclús pel poble.

Per exemple, en el monument de Rubí s'elimina l'anècdota, és a dir, no hi intervenen elements figuratius i únicament amb mitjans plàstics intento expressar el dolor, la creu que ha tingut que patir aquell poble, de tal manera que la gent pugui entendre-ho. I per les reaccions de la gent davant d'aquesta obra, crec que ho he aconseguit.

Com a conclusió...

... Només ens resta agrair a Subirachs l'atenció amb què ens va rebre i l'interès que es va prendre, semblant al d'un mestre, en contestar

**les nostres preguntes, completant el coneixement que nosaltres –no
iniciats en qüestions estètiques- teníem de la seva obra.**